

GIẢI THÍCH VÀ HƯỚNG DẪN ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG BỘ HOÀNG VIỆT LUẬT LỆ THỜI NGUYỄN VÀ NHỮNG GIÁ TRỊ THAM KHẢO ¹

TRẦN HỒNG NHUNG *

ĐOÀN THỊ TỐ UYÊN **

Tóm tắt: Trong lịch sử, thời Nguyễn, song song với việc ban hành pháp luật, Nhà nước cũng chú trọng việc giải thích và hướng dẫn áp dụng pháp luật, thể hiện rõ nét trong bộ Hoàng Việt luật lệ - bộ luật thành văn chính thức của triều Nguyễn thời kì độc lập tự chủ. Nét độc đáo trong kỹ thuật xây dựng các điều khoản của bộ luật này là việc giải thích và hướng dẫn áp dụng pháp luật được thực hiện ngay trong chính bộ luật, vừa làm sáng rõ hơn các quy định, tạo thuận lợi hơn trong quá trình thực hiện, áp dụng pháp luật vừa đảm bảo thống nhất với ý chí, quan điểm của chính cơ quan ban hành luật. Liên hệ với thực tiễn hiện nay, việc giải thích và hướng dẫn áp dụng pháp luật chưa được quan tâm đúng mức đã dẫn đến việc hiểu, áp dụng, thực thi pháp luật chưa thống nhất, hiệu quả chưa cao. Bài viết thông qua việc tìm hiểu cách thức giải thích pháp luật trong bộ Hoàng Việt luật lệ thời Nguyễn nhằm chỉ ra những giá trị tham khảo góp phần nâng cao hiệu quả, chất lượng của hoạt động giải thích pháp luật và hướng dẫn áp dụng pháp luật ở Việt Nam hiện nay.

Từ khoá: Giải thích pháp luật; Hoàng Việt luật lệ; giá trị tham khảo

Nhận bài: 17/12/2023

Hoàn thành biên tập: 29/3/2024

Duyệt đăng: 29/3/2024

THE HOANG VIET CODE OF THE NGUYEN DYNASTY: INTERPRETATION, GUIDANCE
IN APPLYING THE LAW, AND VALUES FOR REFERENCES

Abstract: Historically, in the Nguyen dynasty, in addition to promulgating laws, the State also focused on interpreting and guiding their application, as evidenced by the Hoang Viet Code, the official written code of law promulgated by the dynasty during its period of independence and autonomy. The unique feature of the lawmaking technique of this code is that it includes interpretation and guidance on the application of the law, which not only clarifies the regulations and facilitates the process of implementing and applying the law but also ensures consistency between law application and the will of the legislators. In current practice, the interpretation and guidance on law application have yet to receive adequate attention, resulting in inconsistent and ineffective understanding, application and enforcement. This article studies the interpretation of the Hoang Viet Code of the Nguyen Period, highlights reference values that may contribute to improving the efficiency and quality of legal interpretation and provides guidance on applying law in contemporary Vietnam.

Keywords: Interpretation of laws; Hoang Viet Code; reference values

Received: 17 December 2023; Editing completed: 29 March 2024; Accepted for publication: 29 March 2024

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội, E-mail: tranhongnhung@hlu.edu.vn

** Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội, E-mail: doanthitouyen@hlu.edu.vn

¹ Nghiên cứu này được thực hiện trong khuôn khổ đề tài cấp Bộ “Giải thích, hướng dẫn áp dụng pháp luật ở Việt Nam hiện nay: lí luận, thực trạng và giải pháp đổi mới”, Bộ Tư pháp, 2023.